ప్రచురణార్థమైన

భారత దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం

సివిల్ అప్పీలు అధికార పరిధి

సివిల్ అప్పీలు నం.1141/2023

(ఎస్ఎల్ పి(సి)నం.27252/2019 నుండి ఉద్భవించింది)

డా.బిఆర్ అంబేద్కర్ విశ్వవిద్యాలయం, ఆగ్రా

.....అప్పీలు

దారులు

వర్సెస్

దేవర్ష్ నాథ్గుప్తా మరియు ఇతరులు .....ప్రతివాదులు

తీర్పు

దినేష్ మహేశ్వరి, న్యాయంజూర్ది.

అనుమతి మంజూరు చేయబడింది.

2. ఈ దశలో చివరకు, పోటిలోవున్న కక్షిదారుల తరుపున అనుభవవంతుడైన న్యాయవాది ద్వార ఈ వ్యాజ్యం లొ ఇమిడి ఉన్న ఒక

చిన్న అంశానికి సంబంధించినది మేము విన్నాము.

3. ఈ అప్పీలు తేది 21.05.2019 నాటి తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు వ్యతిరేకిస్తూ అప్పీలుదారు–డా. బి అర్ అంబేద్కర్ విశ్వవిద్యాలయం, ఆగ్రా[1] ద్వారా వేయబడింది, అలహాబాద్‌లోని ఉన్నత న్యాయస్థానం యొక్క డివిజన్ బెంచ్, డబ్ల్యు పి నం. 871/2019 లోని సివిల్ మిస్ లీనియన్స్(ఇతరాలు) దరఖాస్తు ఆమోదించింది. దీని ద్వారా ప్రతివాది నం. 1 [2] దాఖలు చేసిన రిట్ దరఖాస్తును ఉన్నత న్యాయస్థానం అనుమతించింది, సబ్జెక్ట్ ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము లోని అంశము) పేపర్-ఐఐ లో అతని సమాధాన పత్రాన్ని వేరే ద్వారా తిరిగి తనిఖీ చేయడానికి మాండమస్ రిట్‌ను జారీ చేయాలని పేర్కొంది. పరిశీలకులు (ఎగ్జామినర్లు) మళ్ళి తనిఖి (రీ-చెకింగ్)లో మార్కులు(అంకం లు) పెరిగితే సవరించిన ఫలితాన్ని అంగీకరించాలి అని పేర్కొంది.

3.1 పైన పేర్కొన్న రిట్ దరఖాస్తును విచారిస్తున్నప్పుడు ఉన్నత న్యాయస్థానం, విచిత్రమైన వాస్తవాలను మరియు పరిస్థితులను గమనించింది, ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము లోని అంశము) పేపర్-ఐఐ లోని జవాబు పత్రాన్ని ముగ్గురు వేర్వేరు పరిశీలకుల తిరిగి

మూల్యాంకనం చేసారు మరియు ముగ్గురు వేర్వేరుగా తిరిగి మూల్యాంకనం చేసిన మార్కులు (అంకం లు) విస్తృతంగా ఒకేలా ఉన్నాయని గమనించిన తర్వాత, అసలు మార్కుల కంటే చాలా ఎక్కువగా ఉన్నందున, ముగ్గురు పరిశీలకులు ఇచ్చిన మార్కుల సగటు ఇవ్వబడుతుంది. ఇది మాత్రమే కాకుండా, ఉన్నత న్యాయస్థానం మొత్తం ఖర్చులు రూ. 1 లక్ష అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా రిట్ దరఖాస్తుదారుకు చెలించలని, పరిశీలకుడు పై చట్టపరమైన విచారణ తరువాత అతని నుండి నుండి మొత్తాన్ని తిరిగి పొందే స్వేచ్ఛ అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయంకి ఉంది అని, అంతేకాకుండ గత మూడేళ్లలో యూనివర్సిటీలో పరీక్షకు హాజరైన విద్యార్థి ఎవరైతే వున్నారో మళ్లీ మూల్యాంకనం/పునర్మూల్యాంకనం కోసం దరఖాస్తు చేసుకోవాలని,

---

[1] ఇకపై 'ది అప్పిలేంట్-విశ్వవిద్యాలయం'గా సూచించబడింది

[2] ఇకపై'రిట్పిటిషనర్'గాసూచించబడింది.

విశ్వవిద్యాలయ శాసనంలో అటువంటి ప్రక్రియ ఏదీ సూచించబడలేదు అనే కారణంతో మాత్రం దీనిని తిరస్కరించకూడదు అని కూడ ఉన్నత న్యాయస్థానం సూచించింది. . తీర్పు నకలు ని ఉన్నత విద్య మరియు మాధ్యమిక విద్యా శాఖల కార్యదర్శులకు పంపాలని, ఈ అంశాన్ని పరిశీలించి, మూల్యాంకనదారులను 'సహేతుకమైన సమర్థవంతమైన పద్ధతిలో' నియమించేలా చూడాలని ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశించింది.

4. రిట్ దరఖాస్తు లోని విషయాలను మరియు, ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆమోదించిన ఉత్తర్వు యొక్క స్వభావాన్నిబట్టి ప్రస్తుత అప్పీలు లో దానిని సవాలు చేయబడింది, మేము సంక్షిప్తంగా, సంబంధిత నేపథ్య అంశాలను ఈ క్రింది విధంగా గమనించవచ్చు:

4.1 ఈ వ్యాజ్యం రిట్ దరఖాస్తుదారుడు (ఇందులో ప్రతివాది నం. 1), అప్పీలుదారు - విశ్వవిద్యాలయంకి అనుబంధంగా ఉన్న ఆగ్రాలోని ఎస్ ఎన్ మెడికల్ కాలేజీలో ఎమ్ బి బి ఎస్ కోర్సు(శ్రేణి) చదువుతున్న విద్యార్థి, 2018 డిసెంబర్ నెలలో జరిగిన ఎమ్ బి బి ఎస్ (1 వ-వృత్తిపరమైన) పరీక్షకు హాజరయ్యారు, ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము) పేపర్-ఐఐ లో 600 మార్కులకు 344 మార్కులు (అంకం లు) సాధించిన తర్వాత కూడా 50 కి 6 మార్కులు (అంకం లు) మాత్రమే వచ్చిన కారణంగా రిట్ దరఖాస్తుదారు విఫలమైనట్లు (ఫైల్ అయినట్లు) పేర్కొన్న పరీక్ష ఫలితంలో ప్రకటించబడింది.

4.2 అలా ఇచ్చిన మార్కుల (అంకం ల) పై అసంతృప్తితో, రిట్ దరఖాస్తుదారు ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము) పేపర్-ఐఐ సమాధాన పత్రం యొక్క నకలు ని పొందాడు మరియు మార్కులను పరిశీలించి జవాబు పత్రాన్ని తిరిగి తనిఖీ చేయడానికి కూడా దరఖాస్తు చేశాడు. మార్కుల పునఃపరిశీలన లేదా తిరిగి తనిఖీ కోసం అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయం ఎటువంటి చర్య తీసుకోనప్పుడు, రిట్ దరఖాస్తుదారు క్రింది

ఉపశమనాలను కోరుతూ ఉన్నత న్యాయస్థానంను ఆశ్రయించారు:-

"ఎ. ఎమ్ బి బి ఎస్ (1 వ- వ్రుత్తిపరమైన) పరీక్ష 2018, పేపరు-ఐఐ, సబ్జెక్ట్ ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము లోని విభాగం) కోసం దరఖాస్తుదారు యొక్క జవాబు పత్రాన్ని వేర్వేరు పరిశీలకుల ద్వారా తిరిగి తనిఖీ చేయాలని, అప్పుడే సరిగ్గా తనిఖీ చేయబడుతుందని మరియు ఈ గౌరవ న్యాయస్థానం, తిరిగి తనిఖీలో దరఖాస్తుదారు మార్కులు(అంకం లు) పెరిగినట్లయితే, నిర్ణీత సమయంలోగా దరఖాస్తునకు అనుకూలంగా సవరించబడిన ఫలితం కూడా జారీ చేయాలని ఆదేసశించాలని, ప్రతివాదులకు మాండమస్ రిట్ ద్వారా గౌరవనీయమైన న్యాయస్థానం ఉత్తర్వులను జారీ చేయాలని అని ప్రార్థన.

బి. ఈ గౌరవనీయ ఉన్నత న్యాయస్థానం ఈ వ్యాజ్యం యొక్క ప్రస్తుత వాస్తవాలు, పరిస్థితులలో తగినది మరియు సముచితమైనదిగా భావించే విధంగా దరఖాస్తుదారునకు అనుకూలంగా ఏదైనా ఇతర, తగిన , సరైన ఆదేశం జారీ చేయడం.

సి. ఖర్చులు దరఖాస్తురు కు అనుకూలం గా ఇవ్వడం.

5. రికార్డులో ఉంచిన మెటీరియల్ (వాజ్యం లోని పేపర్లు) ని పరిశీలించిన తర్వాత, ప్రశ్న పత్రములో 5 ప్రశ్నలు ఉన్నాయని, మొదటి 4 ప్రశ్నలు ఒక్కొక్కటి 10 మార్కులను కలిగి ఉండే వివరణాత్మక స్వభావం కలిగి ఉన్నాయని ఉన్నత న్యాయస్థానం గమనించింది; మరియు 5 వ ప్రశ్న రెండు భాగాలుగా విభజించబడింది, ఒక్కొక్కటి 5 మార్కుల(అంకంల)తో కూడిన చిన్న గమనికలు అవసరం. రిట్ దరఖాస్తునకు అందించిన జవాబు పత్రం నకలు ప్రకారం,

వాస్తవంగా దానిని పరిశీలకుడు మూల్యాంకనం చేయలేదని మరియు మనస్సు పెట్టకుండ, ఆకస్మికంగా మూడు ప్రశ్నలకు 2 మార్క్స్(అంకంల) చొప్పున వేసారని అనే వాస్తవాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం దృష్టికి తీసుకుంది. జవాబు పత్రాన్ని పరిశీలించి, కక్షిదారుల తరపున సమర్పించిన సమర్పణలను పరిగణనలోకి తీసుకున్న ఉన్నత న్యాయస్థానం, 12.04.2019 నాటి ఉత్తర్వుల్లో, దానిపై ఎందుకు తీవ్రమైన చర్యలు తీసుకోలేదో, అలాగే విశ్వవిద్యాలయం

అప్పీలుదారుని దృష్టికి తెచ్చింది. స్వతంత్ర పరిశీలకుల ద్వారా జవాబు పత్రాన్ని మూల్యాంకనం చేసే విధానాన్ని అవలంబించడం ఉపయుక్తంగా పరిగణించబడుతుంది. దీని ప్రకారం, మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశాల పరంగా, మూడు సెట్ల (జట్లు) జవాబు పత్రాలను తయారు చేసి, ముగ్గురు వేర్వేరు పరిశీలకులులకు పంపారు, వారు వారి వ్యక్తిగత మరియు స్వతంత్ర మూల్యాంకనాల్లో వరుసగా 19, 20 మరియు 21 మార్కులు(అంకం లు) ఇచ్చారు. అసలు పరిశీలకుడు ఇచ్చిన మార్కులలో మెటీరియల్ వ్యత్యాసాన్ని గుర్తించిన తర్వాత, ప్రత్యేకించి ముగ్గురు స్వతంత్ర పరిశీలకులు ఇచ్చిన మార్కుల దృష్ట్యా, (15 మరియు 16 పేరాల్లో ఆక్షేపిత ఉత్తర్వు చెయబడినది):-

> "15. పైన పేర్కొన్న ముగ్గురు పరిశీలకులుచేసిన మూల్యాంకనం స్థూలంగా ఒకేలా ఉంటుంది మరియు వారు చేసిన మూల్యాంకనంలో గుర్తించదగిన తేడా ఏమీ లేదు. ఇచ్చిన అసలు మార్కుల (అంకం ల)లో, దరఖాస్తుదారునకు 1, 3 మరియు 4 ప్రశ్నలలో ఒక్కొక్కరికి 2 మార్కులు(అంకం లు) ఇవ్వబడ్డాయి, అయితే 2, 5 (ఎ) మరియు 5 (బి) ప్రశ్నలలో ఈ న్యాయస్థానం ఆదేశాల ప్రకారం మూల్యాంకనం చేసిన

ముగ్గురు పరిశీలకులు దరఖాస్తుదారునకు సహేతుకమైన మంచి లేదా కొన్ని మార్కులు(అంకం లు) ఇవ్వబడ్డాయి. 1, 3 మరియు 4 ప్రశ్నలలో కూడా, అసలు పరిశీలకుడు ఇచ్చే మార్కులు (అంకం లు) ఈ ముగ్గురు పరిశీలకులు ఇచ్చే మార్కులకు దగ్గరగా రావు.

16. మేము చట్టం 2005 ప్రకారం దరఖాస్తుదారు పొందిన జవాబు పత్రం నకలు ని పరిశీలించాము మరియు వాస్తవంగా అది తనిఖీ చేయని నకలు అని గుర్తించాము మరియు పరిశీలకుడు మనస్సు పెట్టి మార్కులు (అంకం లు) ఇవ్వలేదని మరియు ఇప్పుడు మూల్యాంకనం నుండి బలోపేతం చేయబడిందని స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. నివేదికను ముగ్గురు నిపుణులైన పరిశీలకులు రూపొందించారు.

6. ఆ తర్వాత, 17 నుండి 28 పేరాల్లో, ఉన్నత న్యాయస్థానం తన వేదన మరియు నిరాశను వ్యక్తం చేసింది, జవాబు పత్రాన్ని తగిన బుద్ధితో మూల్యాంకనం చేయడం గురించి పట్టించుకోని బాధ్యతా రహితమైన మరియు నిర్లక్ష్యపు పరిశీలకుడి కారణంగా ఒక అనుభవశూన్యుడు వృత్తి విద్యార్థి బాధను అనుభవించారు అని ఉన్నత న్యాయస్థానం పలు వ్యాఖ్యలచేసింది. పరిశీలకులు/మూల్యాంకనదారులు తమ విధుల నిర్వహణలో తగినంత త్రీవ్యమైనదిగా బావించకుండా, బలహీనతలను అరికట్టేటప్పుడు విద్యార్థుల కెరీర్ (వృత్తి) మరియు విద్యావ్యవస్థను మెరుగుపరచాలని, ఉపాధ్యాయునికి కేటాయించిన హోదాకు సంబంధించి, ఉన్నత న్యాయస్థానం విస్తృతమైన పరిశీలనలు చేసింది. ఉపాధ్యాయులపై ఉన్న సంప్రదాయ విశ్వాసాన్ని ప్రస్తుత వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన పరిశీలకుడు వంటి వ్యక్తులు

కూల్చివేస్తున్నారని పేర్కొంది. ఇంకా ముందుకు చూస్తె, పరిశీలకులు/ మూల్యాంకనదారులను అప్పీలుదారు-విశ్వవిధ్యాలయం ఎలా ఎంపిక చేశారనే దానిపై ఉన్నత న్యాయస్థానం తీవ్ర ఆందోళన వ్యక్తం చేసింది, అలా అయితే ఒక్క విద్యార్థి భవిష్యత్తు కూడా రాజీపడదని నొక్కి చెప్పింది. అలా చెప్పిన తర్వాత, ఉన్నత న్యాయస్థానం వ్యాజ్యం యొక్క వాస్తవాలను తిరిగి పరిశిలించింది, అప్పీలుదారుని ఆదేశించడం న్యాయమైనది మరియు సరైనదని భావించింది - విశ్వవిధ్యాలయం పేర్కొన్న ముగ్గురు పరిశీలకులు ప్రదానం చేసిన మార్కుల సగటును రిట్ దరఖాస్తుదారుకు ఇవ్వమని, తద్వారా అతను దానిని పరిగణించాలని ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము)కి సంబంధించిన పేపర్-ఐఐలో 20 మార్కులు(అంకం లు) ఇవ్వబడ్డాయి మరియు తదనుగుణంగా తదుపరి పరీక్షలకు హాజరు కావడానికి అతన్ని అనుమతించాలి.

7. పైన పేర్కొన్న చర్చ తర్వాత, ఉన్నత న్యాయస్థానం మొత్తం ఖర్చులు రూ. 1 లక్ష అప్పీలుదారు-విశ్వవిధ్యాలయం ద్వారా రిట్ దరఖాస్తుదారుకు చెలించాలని, పరిశీలకుడు పై చట్టపరమైన విచారణ తరువాత పరిశీలకుడు నుండి మొత్తాన్ని తిరిగి పొందే స్వేచ్ఛ అప్పీలుదారు-విశ్వవిధ్యాలయం కి ఉంది అని తీర్పు నిచ్చింది. ఉన్నత న్యాయస్థానం అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయం పరిశీలకులు/మూల్యాంకనదారులను నియమించడానికి, తద్వారా సమాధాన పత్రాలను మూల్యాంకనం చేయడానికి తగిన చర్యలు తీసుకుంటుంది అని కూడా ఆశాభావం వ్యక్తం చేసింది. అంతేకాకుండా, అంతకుముందు మూడేళ్లలో అప్పీలుదారు-విశ్వవిధ్యాలయం పరీక్షకు హాజరైన ఏ విద్యార్థి అయినా పునః పరిశీలన లేదా పునః -మూల్యాంకనం కోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే, అభ్యర్థనను అప్పీలుదారు-

విశ్వవిద్యాలయం యొక్క శాసనంలో పునః మూల్యాంకనం యొక్క నిబంధన లేదు అని మాత్రమే తిరస్కరించకూడదని ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశించింది. పరిశీలకులు/ మూల్యాంకనాధికారులు 'సహేతుకమైన సమర్ధవంతమైన పద్ధతిలో' నియమించాలి, పరిశీలకులు/ మూల్యాంకనం చేసేవారి నిర్లక్ష్యం/అజాగ్రత్తకు గురికాకుండా ఏ విద్యార్థి కూడా ఇబ్బంది పడకుండా ఉండేలా నిర్ధారిస్తూ, తీర్పు నకలు సంబంధిత శాఖల కార్యదర్శులకు పంపాలని ఆదేశించబడింది. మేము ఈ క్రింది విధంగా అక్షేపిత ఆదేశాల యొక్క ముగింపు పేరాలను ఉపయోగకరంగా పునరుత్పత్తి చేయవచ్చు: -

"29. ఈ వ్యాజ్యా వాస్తవాలకు తిరిగి వస్తే, ఈ న్యాయస్తానం ఆదేశాల మేరకు దరఖాస్తుదారునకు ఇచ్చిన ముగ్గురు పరిశీలకులను సగటు మార్కులను ఇవ్వమని విశ్వవిద్యాలయాన్ని ఆదేశించడం మరియు అతనికి ఫిజియాలజీ (శరీర శాస్త్రము) పేపర్-ఐఐ లో 20 మార్కులు(అంకం లు) వచ్చాయని బావించాలని మరియు తదనుగుణంగా అతని మార్కుల(అంకం లు) పత్రమును మరియు ఫలితాలు సరిచేయాలని తదనుగుణంగా తదుపరి పరీక్షలకు హాజరు కావడానికి అతన్ని అనుమతించడం సరైనదని పరిగణించడం తప్ప మాకు వేరే మార్గం లేదు.

30. దరఖాస్తుదారున కు రూ.1,00,000/- (అంటే ఒక లక్ష రూపాయలు) చెల్లించడం కూడా సముచితమని మేము భావిస్తున్నాము, ఇది మొదటి సందర్భంలో ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయం ద్వారా చెల్లించబడుతుంది, అయితే సంబంధిత

పరిశీలకుడు, చట్టంలో అందించిన విచారణ జరిపిన తర్వాత, పరిశీలకుని నుండి మొత్తాన్ని తిరిగి పొందే స్వేచ్ఛ దానికి ఉంటుంది.

31. ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయం ఇప్పుడు తగిన చర్యలు తీసుకుంటుందని మేము ఆశిస్తున్నాము మరియు విశ్వసిస్తున్నాము, తద్వారా అటువంటి బాధ్యతారహితమైన, నిష్కపటమైన, నిర్లక్ష్యంగా మరియు నిర్లక్ష్యపూరితమైన పరిశీలకులు /మూల్యాంకనదారులు భవిష్యత్తులో సమాధాన పత్రాలను మూల్యాంకనం చేయడానికి, అది వృత్తిపరమైన పరీక్ష అయినా లేదా సాధారణ సబ్జెక్టులైనా లేదా మరేదైనా సరే.

32.న్ గత మూడు సంవత్సరాలలో ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయంలో పరీక్షకు హాజరైన విద్యార్థి ఎవరైన పునఃమూల్యాంకనం లేదా పునఃపరిశీలన కోసం దరఖాస్తు చేసుకుంటే, ప్రస్తుత వ్యాజ్యా ను ఉదాహరణగా తీసుకుంటే, ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయం జవాబు పత్రాన్ని తిరిగి మూల్యాంకనం /పునఃపరిశీలన చేస్తుంది. విశ్వవిద్యాలయ శాసనంలో పునఃమూల్యాంకనానికి ఎటువంటి నిబంధన లేదు అనే కారణంతో మాత్రమే అటువంటి విద్యార్థి(ల) మరియు అటువంటి వ్యాజ్యా (లు) తిరిగి మూల్యాంకనం/ పునఃమూల్యాంకనం కోసం తిరస్కరించబడవు.

33. ఈ తీర్పు నకలు ని ప్రధానధికారి కార్యదర్శి (ఉన్నత విధ్య) అలాగే కార్యదర్శి (మాధ్యమిక విధ్య) కి కూడా ఫార్వార్డ్ (ముందుకు పంపడం) చేయాలి, తద్వారా వారు కూడా ఈ విషయాన్ని పరిశీలించి, జవాబు పత్రాలపరిశీలకులు/మూల్యాంకనదారులను సహేతుకమైన సమర్ధవంతంగా నియమించారని నిర్ధారించుకోవచ్చు మరియు పరిశీలకులు/మూల్యాంకనం చేసేవారి నిర్లక్ష్యం/ అజాగ్రత్త మొదలైన వాటి కారణంగా ఏ విద్యార్థి కూడా బాధపడకుండా కఠినమైన సూచనలు ఉండాలి.

8. పైన పేర్కొన్న ఆదేశాలు మరియు అవసరాలతో బాధపడుతూ, అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయం ఈ వ్యాజ్యా ను ఆశ్రయించింది. తేది 25.11.2019 న అప్పీల్‌కు అనుమతి కోరుతూ దరఖాస్తును స్వీకరించిన తర్వాత, వాజ్యం యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులను గమనించిన తర్వాత, ఈ న్యాయస్థానం 21.05.2019 నాటి ఆక్షేపణ ఉత్తర్వుయొక్క ఆపరేషన్‌పై స్టే (నిలిపివేత) విధించిందని గమనించవచ్చు. ఈ న్యాయస్థానం అటువంటి స్టే (నిలిపివేసే) ఉత్తర్వు ను ఆమోదించడానికి ముందు, 21.05.2019 నాటి ఆక్షేపణ ఉత్తర్వు పై ఆధారపడి ఉన్నత న్యాయస్థానంలో మరికొన్ని రిట్ దరఖాస్తు దాఖలు చేయబడ్డాయి మరియు అందులో, ఉన్నత న్యాయస్థానం తిరిగి మూల్యాంకనం కోసం సందేహాస్పద నిర్ణయాన్ని అనుసరించడం, ఉత్తర్వులు జారీ చేసిందని మాకు తెలియజేయబడింది. ఏది ఏమైనప్పటికీ, ఈ న్యాయస్థానం ముందు సవాలు చేయని మరే ఇతర ఉత్తర్వుపై మేము వ్యాఖ్యానించడం లేదు.

9. తేది 21.05.2019 నాటి ఆక్షేపణ ఉత్తర్వు లో ఉన్నత న్యాయస్థానం చేసిన పరిశీలనలు మరియు జారీ చేసిన ఉత్తర్వు లకు సంబంధించి మేము కక్షిదారుల తరపు న్యాయవాదిని కొంత సుదీర్ఘంగా విన్నాము.

9.1 అప్పీలుదారు తరపు అనుభవంతుడైన న్యాయవాది, ప్రస్తుత వ్యాజ్యం లో ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆమోదించిన విధానం మరియు జారీ చేసిన ఆదేశాలు అనియంత్రిత పరిణామాలను కలిగి ఉన్నాయని మరియు చట్టం యొక్క అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండవని సమర్పిస్తారు. విశ్వవిద్యాలయం యొక్క శాసనం సమాధాన పత్రాల పునఃమూల్యాంకనానికి ఎటువంటి నిబంధనలు చేయనప్పుడు, ఉన్నత న్యాయస్థానం ఉత్తర్వు లు ఆచరణాత్మకంగా విశ్వవిద్యాలయం యొక్క శాసనాన్ని పునరావృతం చేస్తాయి మరియు అది చట్టంలో అనుమతించబడదు. ***హిమాచల్ ప్రదేశ్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ వర్సెస్ ముఖేష్ ఠాకూర్ మరియు మరొకరు (2010) 6 ఎస్ సి సి 759*** వాజ్యం లో ఈ న్యాయస్థానం ఒక నిర్ణయం సూచించబడింది. ప్రశ్నపత్రం సబ్జెక్టివ్‌గా ఉండటం**,** మార్కులు(అంకం లు) ఇచ్చే శైలి మరియు వివిధ పరిశీలకుల తీరును సమానంగా పరిగణించలేమని, ఆబ్జెక్టివ్ తరహా ప్రశ్నపత్రం ఒక్కటే సమాధానం కాని కారణంగా ఉన్నత న్యాయస్థానం పరిగణించలేదని కూడా వాదించారు. సాధ్యమయ్యే ఎంపికలు సరైనవి కావచ్చు. అసలు పరిశీలకుడు, వాస్తవానికి, మార్కులు(అంకం లు) ఇవ్వకుండా ఇతర సమాధానాలను సాధిస్తారని, ఇది 'సున్నా' మార్కుతో సమానమని వాదించారు మరియు అతని మార్కులు(అంకం లు) ఇచ్చే శైలి బాధ్యతారహితమైన మూల్యాంకన పద్ధతిగా పరిగణించబడదు. ***రణ్ విజయ్ సింగ్ మరియు ఇతరులు వర్సె స్ ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు: (2018) 2 ఎస్ సి సి 357.***

వ్యాజ్యం లో ఈ న్యాయస్థానం నిర్ణయంపై కూడా అనుభవంతులైన న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు.

10. దానికి విరుద్ధంగా, రిట్ దరఖాస్తుదారు (ప్రతివాది నం. 1) తరపు అనుభవంతులైన న్యాయవాది, అతను ఇతర ఎంపికలు లేనప్పుడు న్యాయస్థానంను ఆశ్రయించాల్సిన అవసరం ఉందని సమర్పణలతో ఆరోపించబడిన ఆదేశానికి తగిన విధంగా మద్దతు ఇచ్చారు; మరియు రిట్ దరఖాస్తుదారు యొక్క జవాబు పత్రాన్ని సరిగ్గా మూల్యాంకనం చేయడంలో పరిశీలకుడు తన విధినిర్వహణలో విఫలమైనట్లు ప్రస్తుత వాజ్యం స్పష్టంగా ఉంది. ఇచ్చిన వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితుల సమూహంలో, ఉన్నత న్యాయస్థానం మంజూరు చేసిన ఉపశమనాలు ఎటువంటి జోక్యాన్ని కోరవని అనుభవంతులైన న్యాయవాది వాదించారు.

11. ప్రత్యర్థి సమర్పణలను ముఖ్యంగా పరిశీలించిన తర్వాత మరియు రికార్డును పరిశీలించిన తర్వాత, వ్యాజ్యం యొక్క విచిత్రమైన పరిస్థితులలో ఆక్షేపణ ఉత్తర్వు లోని 29 వ పేరాలో రిట్ దరఖాస్తుదారునకు మంజూరు చేయబడిన గణనీయమైన ఉపశమనాన్ని భంగపరచడానికి మేము ఇష్టపడటం లేదు కానీ, మేము సందేహం కలిగి ఉన్నాము, ఆక్షేపణ ఉత్తర్వు లో ఉన్నత న్యాయస్థానం జారీ చేసిన అన్ని ఇతర ఆదేశాలు మరియు ఆదేశం ఆమోదించబడదని సందేహం లేదు.

12. పునః మూల్యాంకనం యొక్క ప్రశ్నకు సంబంధించి, ఈ న్యాయస్థానం ద్వారా వివరించబడిన సూత్రాలను ఈ క్రింది విధంగా ఉపయోగకరమైన పునశ్చరణ చేయవచ్చు:

12.1. ***ముఖేష్ ఠాకూర్*** (పైన పేర్కున్న) వ్యాజ్యా లో ఈ న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది మరియు నిర్వహించబడింది: -

"24. జవాబు పుస్తకం పునఃమూల్యాంకనం సమస్య ఇకపై సమగ్రం కాదు. ఈ సమస్యను ***మహారాష్ట్ర స్టేట్ బోర్డ్ ఆఫ్ సెకండరీ అండ్ హయ్యర్ సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ వర్సెస్ పరితోష్ భూపేష్‌కుమార్ షెత్*** ***[(1984) 4 ఎస్ సి సి 27 :ఎ ఐ ర్ 1984 ఎస్ సి 1543],*** లోని ఈ న్యాయస్థానం సుదీర్ఘంగా పరిగణించిందిదీనిలో పునఃమూల్యాంకనం కోసం నిబంధన లేనప్పుడు, ఈ ప్రభావానికి సంబంధించిన ఆదేశాలను న్యాయస్థానం జారీ చేయవచ్చనే వాదనను ఈ న్యాయస్థానం తిరస్కరించింది. పునఃతనిఖి/ ధృవీకరణ / పునఃమూల్యాంకనం కోసం అందించని లో పొందుపరచబడిన విధాన నిర్ణయం కూడా కొన్ని చట్టబద్ధమైన నిబంధనలను ఉల్లంఘిస్తున్నట్లు చూపించడానికి ఆధారాలు ఉంటే తప్ప సవాలు చేయలేమని న్యాయస్థానం పేర్కొంది. న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా నిర్దేశించింది: (ఎస్ సి సి పేజీలు. 39-40 మరియు 42, పేరాలు 14 & 16) "

14. ... శాసనంలోని నిబంధనలను ఎలా ఉత్తమంగా అమలు చేయవచ్చు మరియు ఏ చర్యలు తీసుకోవాలో విధాన పరంగా నిర్ణయించడం ప్రత్యేకంగా

శాసనసభ మరియు దాని ప్రతినిధి యొక్క ప్రావిన్స్ (అధికార పరిధి) లో ఉంటుంది. చట్టం యొక్క అవసరము మరియు ప్రయోజనాల ప్రభావవంతమైన సాధన కోసం నియమాలు లేదా నిబంధనలలో వాస్తవిక మరియు విధానపరమైన అంశాలను పొందుపరచాలి. ...

16. ... శాసనసభ మరియు సబార్డినేట్ రెగ్యులేషన్-మేకింగ్ బాడీ ద్వారా రూపొందించబడిన విధానం యొక్క విజ్ఞతపై న్యాయస్థానం తీర్పులోకి రాదు. ఇది చట్టం యొక్క ఉద్దేశ్యాన్ని పూర్తిగా ప్రభావితం చేసే తెలివైన విధానం కావచ్చు లేదా దాని ప్రభావం లోపించవచ్చు మరియు అందువల్ల పునర్విమర్శ మరియు మెరుగుదల కోసం పిలుపునిస్తుంది. కానీ నియమం లేదా నియంత్రణలో పొందుపరచబడిన విధానంలో ఏవైనా లోపాలు ఉంటే అది తీవ్ర అల్ట్రా వైరస్(అధికారానికి లోబడని) లను అందించదు మరియు న్యాయస్థానం దానిని కొట్టివేయదు, దాని అభిప్రాయం ప్రకారం, ఇది తెలివైన లేదా వివేకవంతమైన విధానం కాదు, కానీ మూర్ఖమైనది కూడా, మరియు ఇది చట్టం యొక్క ప్రయోజనాలను అమలు చేయడానికి నిజంగా ఉపయోగపడదు.

25. ఈ అభిప్రాయం ***ప్రమోద్ కుమార్ శ్రీవాస్తవ వర్సెస్ బీహార్ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్‌లో [(2004) 6 ఎస్ సి సి 714: 2004 ఎస్ సి సి (ఎల్ మరియు ఎస్) 883:*** ఎ ఐ ర్ ***2004 ఎస్ సి 4116]*** : ***(ఎస్ సి సి పేజీలు. 717-18, పేరా 7)*** లో ఈ

న్యాయస్థానం ద్వారా ఆమోదించబడింది మరియు ఆధారపడింది మరియు పునరుద్ఘాటించబడింది మరియు ఈ క్రింది విధంగా గమనించబడింది.

"7. **...** కమీషన్ (ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసె అధికార వర్గం) యొక్క సంబంధిత నియమాల ప్రకారం, అభ్యర్థి తన జవాబు పుస్తకం యొక్క పునఃమూల్యాంకనం కోసం అడిగే అర్హత ఏదీ లేదు. ఒక అభ్యర్థి ఇచ్చిన సమాధానాలన్నీ పరిశీలించబడ్డాయా మరియు ప్రతి ప్రశ్నకు సంబంధించిన మార్కుల మొత్తంలో ఏదైనా పొరపాటు జరిగిందా మరియు వాటిని సరిగ్గా నమోదు చేయడంలో తప్పులు ఉన్నాయా లేదా అని తనిఖీ చేయడానికి సమాధాన పుస్తకాల మొదటి కవర్ పేజీ ను చూసేందుకు మాత్రమే పరిశీలన కోసం నిబంధన ఉంది. పరిశీలన తర్వాత జనరల్ సైన్స్ (సామాన్య శాస్త్రం) పేపర్‌లో అప్పిలుదారుకు ఇచ్చిన మార్కుల(అంకం ల)లో ఎటువంటి తప్పులు కనుగొనబడలేదు. సంబంధిత నిబంధనలలో సమాధాన పుస్తకాల పునఃమూల్యాంకనంకు సంబంధించి ఎలాంటి నిబంధన లేకపోవడంతో, పరీక్షలో ఏ అభ్యర్థికి తన (అంకం ల) పునఃమూల్యాంకనం ను క్లెయిమ్ (దావ) చేయడానికి లేదా అడగడానికి ఎలాంటి హక్కు లేదు.

***** ******* *****

26. ఆ విధంగా, చట్టం లేదా చట్టబద్ధమైన నియమాలు/నిబంధనల ప్రకారం ఎటువంటి నిబంధన లేనప్పుడు, న్యాయస్థానం సాధారణంగా పునఃమూల్యాంకనం ను నిర్దేశించకూడదు అనే విషయంపై చట్టం ఉద్భవించింది.

(ప్రాముఖ్యత అందించబడింది)

12.2. ఇంకా, ***రణ్ విజయ్ సింగ్*** (పైన పేర్కొన్న) వ్యాజ్యం లో ఈ న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది మరియు నిర్దేశించింది: -

"30. ఈ అంశంపై చట్టం చాలా స్పష్టంగా ఉంది మరియు మేము కొన్ని ముఖ్యమైన తీర్మానాలను మాత్రమే హైలైట్ (ప్రాధన్యం)చేయాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాము. అవి:

30.1. ఒక పరీక్షను నియంత్రించే శాసనం, నియమం లేదా నియంత్రణ ఒక జవాబు పత్రం యొక్క పునఃమూల్యాంకనాన్ని లేదా జవాబు పత్రం యొక్క పరిశీలనను హక్కుగా అనుమతించినట్లయితే, అప్పుడు పరీక్షను నిర్వహించే అధికారం దానిని అనుమతించవచ్చు;

30.2 ఒక పరీక్షను నియంత్రించే శాసనం, నియమం లేదా నియంత్రణ సమాధాన పత్రం యొక్క పునఃమూల్యాంకనాన్ని లేదా పరిశీలనను అనుమతించకపోతే (దీనిని నిషేధించకుండా విభిన్నంగా) అప్పుడు న్యాయస్థానం తిరిగి మూల్యాంకనం లేదా పరిశీలనను అనుమతించదు, అది ఏదీ లేకుండా చాలా స్పష్టంగా ప్రదర్శించబడితే మాత్రమే. తార్కికం యొక్క అనుమతి ప్రక్రియ లేదా హేతుబద్ధీకరణ ప్రక్రియ" మరియు మెటీరియల్ లోపం సంభవించిన అరుదైన లేదా అసాధారణమైన సందర్భాలలో మాత్రమే;

30.3 న్యాయస్థానం అభ్యర్థి సమాధాన పత్రాలను తిరిగి మూల్యాంకనం చేయకూడదు లేదా పరిశీలించకూడదు - దానికి ఈ విషయంలో నైపుణ్యం లేదు మరియు విద్యా విషయాలను విద్యావేత్తలకు వదిలివేయడం ఉత్తమం;

30.4 న్యాయస్థానం కీలక సమాధానాల ఖచ్చితత్వాన్ని ఊహించి, ఆ ఊహపై కొనసాగాలి; మరియు

30.5. సందేహాస్పదమైన సందర్భంలో, ప్రయోజనం అభ్యర్థికి కాకుండా పరీక్ష అధికారికి వెళ్లాలి.

(ప్రాముఖ్యత అందించబడింది)

12.3. ఇటీవల, ***డాక్టర్ ఎన్టీఆర్ యూనివర్సిటీ ఆఫ్ హెల్త్ సైన్సెస్ వర్సెస్ డాక్టర్ యర్రా త్రినాథ్ & ఇతరులు 2022 ఎస్ సి సి ఆన్‌లైన్ ఎస్ సి 1520***, వ్యాజ్యం లో: ఈ న్యాయస్థానం మునుపటి నిర్ణయాలను ప్రస్తావించిన తర్వాత, ***రన్ విజయ్ సింగ్*** (పైన పేర్కొన్న) విషయంలో, సమాధాన పత్రాలు తిరిగి మూల్యాంకనం చేయవలసిన అవసరం ఉన్నాయో లేదా లేదో సంతృప్తి పరచడానికి న్యాయస్థానం చేసిన ప్రక్రియను పూర్తిగా తిరస్కరించింది. ఆ తర్వాత, తిరిగి మూల్యాంకనం కోసం ఆదేశాలు జారీ చేయడం. ఈ న్యాయస్థానం ఈ క్రింది విధంగా గమనించింది మరియు నిర్దేశించింది: -

> "9. పైన పేర్కొన్న నిర్ణయాలలో ఈ న్యాయస్థానం నిర్దేశించిన చట్టాన్ని వర్తింపజేయడం ద్వారా, వ్యాజ్యా యొక్క వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులకు సంబంధించి, సమాధాన పత్రాల రికార్డును పిలిచి, తిరిగి మూల్యాంకనం అవసరమా లేదా అని న్యాయం చేయడానికి ఉన్నత న్యాయస్థానం ఏమాత్రం సమర్థించబడదని మేము అభిప్రాయపడుతున్నాము. ఉన్నత న్యాయస్థానంలు తిరిగి మూల్యాంకనం అవసరమా లేదా అనే విషయాన్ని సంతృప్తి పరచడానికి సమాధాన లిపి / పత్రాలు లను పిలుస్తున్నాయి మరియు ఆ తర్వాత ఉత్తర్వులు/మళ్లీ మూల్యాంకనాన్ని నిర్దేశిస్తాయి, ఇది పూర్తిగా అనుమతించబడదు. జవాబు లిపిలు/జవాబు పత్రాల కోసం కాల్ చేయడం మరియు ఆ తర్వాత మళ్లీ మూల్యాంకనానికి ఆదేశించడం మరియు అది కూడా పునఃమూల్యాంకనం కోసం సంబంధిత నిబంధనలలో ఏదైనా నిర్దిష్ట నిబంధన లేనప్పుడు మరియు అది కూడా కింద అధికారాలను ఉపయోగించేటప్పుడు భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ఆమోదించబడలేదు.

13. ప్రశ్నలోని పరీక్షను నియంత్రించే శాసనం సమాధాన పత్రాల పునఃమూల్యాంకనం మరియు పరిశీలన కోసం అందించడం లేదని సందేహం లేదు. అంతేకాకుండా, వివరణాత్మక

రకం సమాధానాలలో మార్కుల ఆదేశం తప్పనిసరిగా సబ్జెక్టివ్ అసెస్‌మెంట్ (ఆత్మాశ్రయ అంచన) కు సంబంధించిన అంశంగా మిగిలిపోయింది మరియు న్యాయస్థానం ఆ అంచనాల్లోకి ప్రవేశించదు, ఇది పరిశీలకులు /మూల్యాంకనం కోసం రిజర్వ్ (నిలిపి ఉంచు) చేయబడింది. అందువలన, సాధారణ పరిస్థితులలో, పైన పేర్కొన్న ఎన్ఎన్సియేషన్ (ప్రతిపాదన) ల ప్రస్తావనతో, ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆమోదించిన ప్రక్రియను మా ఇంప్రిమేచ్యూర్ (ముద్రణకోసం యిచ్చే అనుమతి) ఇవ్వలేదు. అయితే, విచిత్రమైన వాస్తవాలు మరియు ప్రస్తుత వ్యాజ్యా యొక్క అసాధారణమైన పరిస్థితులలో, రిట్ దరఖాస్తుదారుకు మంజూరు చేయబడిన ఉపశమనం యొక్క ముఖ్యమైన భాగంలో మేము జోక్యం చేసుకోవడం మానేస్తున్నాము, ప్రత్యేకించి ప్రశ్నార్థక చట్టంలో ప్రత్యక్ష నిషేధం లేనందున అసలు పరిశీలకుడు నం. 2, 5(ఎ) మరియు 5(బి) సమాధానాలకు సంబంధించి మార్కులను ఇవ్వడాన్ని పూర్తిగా విస్మరించినట్లు కనిపిస్తోంది; ముగ్గురు ఎగ్జామినర్ల సగటు మార్కు (అంకం లు) లను అందించడం ద్వారా ఇతర ఎగ్జామినర్ల మూల్యాంకన ప్రక్రియను ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆమోదించింది, మరియు ముందుకు తీసుకువెళ్లింది. అయితే ఈ వ్యవధిలో ఏదైనా జోక్యం రిట్ దరఖాస్తుదారుడుకి తీవ్రమైన ప్రతికూల పరిణామాలను కలిగిస్తుంది.

14. ఇంప్యూన్డ్ (ఆక్షేపించిన) ఉత్తర్వు లోని పరిశీలనలు మరియు ఉత్తర్వు నుండి వెలువడే ఇతర సంబంధిత అంశాలకు వెళితే, రిట్ దరఖాస్తుదారుకు మంజూరు చేసిన విధంగా సవరించిన మార్కుల (అంకం లు) ఉత్తర్వు కు మేము భంగం కలిగించనప్పటికీ, తేది 21.05.2019 నాటి ఇంప్యూన్డ్ (ఆక్షేపించిన) ఉత్తర్వు లోని ఇతర పరిశీలనలు మరియు ఆదేశాలు ఆమోదించబడవు అని మేము స్పష్టంగా అభిప్రాయపడుతున్నాము.

15. తేది 21.05.2019 నాటి ఇంప్యూన్డ్ (ఆక్షేపించిన) ఉత్తర్వును పరిశీలించిన తరువాత, దానిలోని 17 నుండి 28 పేరాల్లో ఎక్కువగా సంభవించే పరిశీలనలలో అనవసరమైనవని మేము గమనించవలసి ఉంటుంది. ఎలాగైనా, రిట్ దరఖాస్తుదారు యొక్క మనోవేదన మరియు రికార్డులో వెలువడుతున్న వాస్తవాలు, సమాజంలో ఉపాధ్యాయుల స్థితిగతులు మరియు ఇతర సంబంధిత పరిశీలనలకు సంబంధించిన పరిశీలనలతో కూడిన మాండమస్ రిట్ జారీ కోసం వ్యవహరించే న్యాయనిర్ణయ ప్రక్రియలో చేసిన ప్రార్థన , మా దృష్టిలో, అవసరం లేదు. అసలు పరిశీలకులుకు సూచించదగిన బలహీనతల దృష్ట్యా ఉన్నత న్యాయస్థానం అటువంటి పరిశీలనలు చేయడానికి ప్రేరేపించబడిందని మేము భావించినప్పటికీ, ఖర్చులు మొత్తం రూ. 1 లక్ష అప్పీలుదారు - విశ్వవిద్యాలయం పై దరఖాస్తు యొక్క విషయానికి సమానంగా మరియు విశ్వవిద్యాలయం పాత్రకు అనుగుణంగా కనిపించదు.

16. ఇంకా, పరిశీలకులులు/మూల్యాంకనదారులను 'సహేతుకమైన సమర్థవంతమైన పద్ధతిలో' నియమించేలా నిర్ధారించడానికి ప్రధాన కార్యదర్శి (ఉన్నత విద్య) అలాగే కార్యదర్శి (మాధ్యమిక విధ్య) కి కూడా తీర్పు నకలు ని ముందుకు చేయడం నిర్దిష్టంగా అందించినట్లు కనిపించడం లేదు. ఖచ్చితంగా అమలు చేయగలిగిన ఆదేశాలు. ఏదైనా సందర్భంలో, సహేతుకమైన సమర్థత యొక్క అటువంటి సాధారణ అంచనాలు ఒక వ్యక్తి లేదా రాష్ట్రం లేదా రాష్ట్ర సాధనం యొక్క ప్రతి కార్యాచరణ ప్రాంతానికి వర్తిస్తాయి, అయితే, అటువంటి అంచనాలను న్యాయస్థానం యొక్క మాండమస్‌లో భాగంగా పేర్కొనడం సాధ్యం కాదు.

ధృవీకరణతో న్యాయనిర్ణయ ప్రక్రియను ముగించే అవసరాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, వ్యాజ్యంలో నిర్ణయం తీసుకునేటప్పుడు, న్యాయస్థానం ఖచ్చితంగా అమలు చేయగల/అమలు చేయగలిగిన ఆదేశాలను మాత్రమే జారీ చేయాలని భావిస్తుంది. ఉన్న ఉన్నత న్యాయస్థానం చేసిన పరిశీలనలు స్వభావం, అంచనాలు ఎక్కువగా ఉన్నందున మాండమస్‌గా ఆమోదించడం రిట్ న్యాయస్థానం నుండి కష్టం.

17. పైన పేర్కొన్నవి కాకుండా, ఆక్షేపణ చేయబడిన ఉత్తర్వులోని 32 వ పేరాలో నిర్దేశించబడినవి పూర్తిగా తిరస్కరించబడినవి. పైన పేర్కొన్న పేరా 32 లో, గత మూడు సంవత్సరాలలో అప్పీలుదారు-విశ్వవిద్యాలయం యొక్క అన్ని పరీక్షలను తిరిగి మూల్యాంకనం లేదా పునఃమూల్యాంకనం కోసం చూసుకొనే విధంగా ఉన్నత న్యాయస్థానం ఉత్తర్వుజారీ చేసింది. మేము అటువంటి దిశలలో ఎటువంటి తర్కం లేదా హేతుబద్ధతను కనుగొనలేకపోయాము అని గౌరవంగాచెప్పవచ్చు .

17.1 మా దృష్టిలో, న్యాయస్థానంలో, దాని విషయానికి సంబంధించిన నిర్దిష్ట వ్యాజ్యం తుది నిర్ణయం కోసం తీసుకోబడినప్పుడు, సాధారణంగా, నిర్ణయం విషయంలో నిర్ణయం కోసం ఉత్పన్నమయ్యే సమస్యలకు మాత్రమే పరిమితమై ఉండాలి. ఒక సహాయక ఉపశమనం లేదా దిశ సముచితమైనదిగా పరిగణించబడినప్పటికీ, వ్యాజ్యా వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులతో ప్రత్యక్ష సంబంధంతో మాత్రమే న్యాయస్థానం ద్వారా మంజూరు చేయబడుతుంది లేదా జారీ చేయబడుతుంది. అంతేకాకుండా, ఒక నిర్దిష్ట విషయంలో ఒక వ్యక్తి యొక్క ఒక నిర్దిష్ట తప్పు కోసం, ముగించబడిన అన్ని విషయాలను తిరిగి తీసుకోమని ఆదేశించ బడదు. ప్రస్తుత

దావా స్వభావంలోఉన్న పరిస్తితుల్లో, ఒక పరిశీలకుడు/మూల్యాంకనం ద్వారా చేసిన మూల్యాంకనాన్ని ఉన్నత న్యాయస్థానం ప్రశ్నార్థకంగా గుర్తిస్తే, పరిశీలకులందరూ బాధ్యతారాహిత్యంగా భావించబడరు లేదా విశ్వవిద్యాలయం ప్రకటించిన ప్రతి ఫలితాన్ని తిరిగి తెరవలేరు. గమనించినట్లుగా, 25.11.2019 న, ఈ అప్పీల్ కు దారితీసిన దరఖాస్తును విచారిస్తున్నప్పుడు, ఈ న్యాయస్థానం 21.05.2019 నాటి ఆక్షేపించిన ఉత్తర్వు నిర్వహించడం నిషేదం విధించింది. అయితే, ఈ న్యాయస్థానం నిషేదం ఇవ్వడానికి ముందు, ఉన్నత న్యాయస్థానంలో అనేక ఇతర రిట్ దరఖాస్తులు దాఖలు చేయబడ్డాయి, అదే పునఃమూల్యాంకనం లేదా తిరిగి తనిఖీ చేయడం; మరియు ఉన్నత న్యాయస్థానంలోని విజ్ఞానవంతులైన ఏక సభ్యధర్మాసనం ప్రార్థనలు మంజూరు చేయడం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. ఉత్తర్వులోని 32 వ పేరాలో పేర్కొన్న విధంగా. అటువంటి అనవసరమైన వ్యాజ్యాలన్నీ అసంబద్ధమైన దిశలలో మాత్రమే ఉన్నాయని గమనించడానికి మేము నిర్బంధించ బడ్డాము,

17.2 పైన చెప్పినట్లుగా, మన ముందు సవాలులో లేని ఏదైనా ముగించబడిన విషయాన్ని మేము తిరిగి తీసుకోడం లేదు, అయితే, ఆజ్ఞాపించిన ఆదేశంలోని 32 వ పేరాలో ఉన్న ఉత్తర్వులు పూర్తిగా ఆమోదయోగ్యం కావు మరియు అన్నింటినీ రద్దు చేయాల్సిన అవసరం ఉందని మేము గమనించాలి. ఈ విషయంలో, విశ్వవిద్యాలయం యొక్క శాసనంలో పునర్మూల్యాంకనానికి ఎటువంటి నిబంధన లేనప్పుడు, ఈ రకమైన మాండమస్ యొక్క ఏదైనా రిట్‌ను జారీ చేయడం అనేది చట్టం ద్వారా అందించబడని పనిని చేయడానికి ఆచరణాత్మకంగా ఆదేశాలు జారీ చేయడానికి సమానం అని కూడా మేము గమనించవచ్చు. .

18. పై సందర్భంలో, ఏదైనా నిర్దిష్ట రాష్ట్ర వ్యవహారాలకు సంబంధించి న్యాయస్థానం తన అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేసినప్పటికీ, వ్యక్తీకరణలకు సంబంధించి న్యాయస్థానంకు అవసరమైన జాగ్రత్తలను వదిలివేయలేమని చెప్పడం ద్వారా మేము సంగ్రహించవచ్చు; మరియు ఇచ్చిన వ్యాజ్యం లో మంజూరు చేయవలసిన ఉపశమనం న్యాయస్థానంలో వ్యాజ్యం యొక్క విషయానికి మాత్రమే పరిమితం కావాలి. సహాయక లేదా ఇతర ఉపశమనాన్ని మంజూరు చేసే ప్రక్రియ లేదా ఇతర దిశలను జారీ చేయడం కూడా న్యాయస్థానం ముందు వివాదంలో ఉన్న నిజమైన ప్రశ్నలకు మించి ప్రయాణించదు. ఒక నిర్దిష్ట స్థాయిలో ఒక నిర్దిష్ట లోపం లేదా బలహీనత, న్యాయస్థానం ద్వారా తగిన విధంగా వ్యవహరించబడినప్పుడు, సాధారణీకరించబడదని మరియు ఏదైనా సంస్థలో లేదా సంబంధిత వ్యక్తి ద్వారా జరిగే అన్ని ఇతర ప్రక్రియలు చట్టవిరుద్ధాలు లేదా బలహీనతలతో బాధపడుతున్నట్లు భావించలేమని ఇది పునరుద్ఘాటిస్తుంది. తన అసంతృప్తిని వ్యక్తం చేస్తూ, మరియు బహుశా ప్రక్షాళన ప్రక్రియను అందించడం కోసం, చెప్పలేనంతగా చేతిలో ఉన్న సమస్యలకు అతీతంగా ప్రయాణించింది మరియు అనవసరమైన పరిశీలనలు చేయడమే కాకుండా ఆమోదయోగ్యం కాని ఉత్తర్వులను జారీ చేసింది. ఇవన్నీ, మా దృష్టిలో, నివారించదగినవి; మరియు తప్పక నివారించబడాలి. మేము ఇక ఏమి చెప్పలేము.

19. ఇక్కడ చర్చించిన మరియు గమనించిన వాటి కోసం, ఉత్తర్వులోని 29 వ పేరాలోని ఆదేశాలు మరియు ఉత్తర్వుకి భంగం కలిగించకుండా, అలాగే ఉత్తర్వులోని 31 వ పేరాలో ఆశ మరియు విశ్వాసం యొక్క వ్యక్తీకరణలకు భంగం కలిగించకుండా, మేము స్పష్టంగా ఆ

వైపు వీక్షణలను కలిగి ఉన్నాము, 30, 32 మరియు 33 పేరాగ్రాఫ్‌లలో ఉన్న the ఉత్తర్వును ఆమోదించడం సాధ్యం కాదు మరియు పక్కన పెట్టడానికి అర్హమైనది.

20. తదనుగుణంగా, మరియు పైన పేర్కొన్న వాటిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈ అప్పీల్ సఫలమవుతుంది, పాక్షికంగా అనుమతించబడుతుంది మరియు ఆ క్రమంలో 30, 32 మరియు 33 పేరాలు రద్దు చేయబడ్డాయి మరియు పక్కన పెట్టబడతాయి. ఖర్చులు లేవు.

21. రిట్ దరఖాస్తుదారుకు (ప్రతివాది నం. 1) ఆక్షేపణ చేయబడిన ఉత్తర్వులోని ఇతర భాగం ద్వారా అందించబడిన ఉపశమనం ప్రస్తుత వ్యాజ్యా యొక్క విచిత్రమైన పరిస్థితులకు మాత్రమే భంగం కలిగించదని పునరుద్ఘాటించాల్సిన అవసరం లేదు.

న్యాయమూర్తి

.

(దినేష్

మహేశ్వరి)

న్యాయమూర్తి జె.

(సంజయ్ కుమార్)

న్యూఢిల్లీ;

ఫిబ్రవరి **14, 2023**.

అంశం నం.**22** న్యాయస్థానం నం.**6** సెక్షన్ ఎక్స్ ఐ

భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం

ప్రొసీడింగ్స్ రికార్డ్

అప్పీల్‌కు ప్రత్యేక అనుమతి కోసం దరఖాస్తు లు (సి) నంబర్లు **27252/2019**

(అలహాబాద్‌లోని ఉన్నత న్యాయస్థానం అప్పీలు నధికర పరిధి ఆమోదించిన డబ్లు్య పి నం. **871/2019** లో **21.05.2019** నాటి తుది తీర్పు మరియు ఉత్తర్వు నుండి ఉద్భవించింది) డా. బి ఆర్ అంబేద్కర్ విశ్వవిద్యాలయం, ఆగ్రా దరఖాస్తుదారు(లు) వర్సెస్ దేవర్ష్ నాథ్ గుప్తా మరియు ఇతరులు . ప్రతివాదులు) తేదీ : **14-02-2023** ఈ దరఖాస్తు ఈరోజు విచారణకు పిలవబడింది.

కోరం:

గౌరవనీయులైన మిస్టర్. జస్టిస్ దినేష్ మహేశ్వరి

గౌరవనీయులు మిస్టర్. జస్టిస్ సంజయ్ కుమార్

దరఖాస్తుదారు కోసం, శ్రీమతి ఆస్తా శర్మ, ఏఓఆర్

శ్రీ రవీందర్ సింగ్, అడ్వకేట్. మిస్టర్.

శ్రీసత్య మొహంతి అడ్వకేట్.

శ్రీమతి రవిషా గుప్తా, అడ్వకేట్.

శ్రీ సంజీవ్ కౌశిక్, అడ్వకేట్.

శ్రీమతి మాంటికా హర్యానీ, అడ్వకేట్.

మిస్టర్. శ్రేయాస్ అవస్తి, అడ్వకేట్.

మిస్టర్ హిమాన్షు చక్రవర్తి, అడ్వకేట్.

మిస్టర్.దేవవ్రత్ సింగ్, అడ్వకేట్.

శ్రీమతి ముస్కాన్ సురానా, అడ్వకేట్.

ప్రతివాది(ల) కోసం శ్రీ సయ్యద్ మెహదీ ఇమామ్,ఎ ఒ ర్

మిస్టర్ అతిఫ్ సుహ్రావర్ది, అడ్వకేట్.

శ్రీమతి షమామా అనిస్, అడ్వకేట్.

మిస్టర్.తబ్రేజ్ అహ్మద్, అడ్వకేట్.

మిస్టర్.ఒమర్ సిద్ధిఖీ, అడ్వకేట్.

మిస్టర్ అర్ధేందుమౌళి కెఆర్. ప్రసాద్, ఈజి

శ్రీ విష్ణు శంకర్ జైన్, ఎఒర్

శ్రీమతి మార్బియాంగ్ ఎన్. ఖన్వీర్, అడ్వకేట్.

మిస్టర్. ఆశిష్ మదన్, అడ్వకేట్.

న్యాయవాది వాదనలు విన్న తర్వాత న్యాయస్థానం ఈ క్రిందిఉత్తర్వులు చేసింది.

సంతకం చేసిన నివేదించదగిన తీర్పు పరంగా అప్పీలు పాక్షికంగా అనుమతించబడుతుంది.

(నీతు ఖజూరియా)

ఎ ఎస్ ఎస్ టి టి. రిజిస్ట్రార్-కమ్-పిఎస్ కోర్ట్ మాస్టర్

(

రంజన శైలే)

(సంతకం చేసిన తీర్పు ఫైల్‌పై ఉంచబడింది.)